

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Francisci Xaverii E Societate Iesv Indiarvm Apostoli Novarvm Epistolarvm Libri Septem

Francisco <de Javier>

Romæ, 1667

Epistola Prima. P. Gaspari Barzæo Societatis Iesv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46129](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46129)

S. FRANCISCI
XAVERII
E SOCIETATE IESV
INDIARVM APOSTOLI
NOVARVM EPISTOLARVM.

LIBER VI.

EPISTOLA PRIMA.

P. GASPARI BARZÆO

SOCIETATIS IESV.

LETIS à me, mi Gaspar, ut
quoniam multus esse soleo in
commendandâ humilitate, &
tu ipse intelligis quanti ea
virtus pretij ac momenti sit;
etiam ejus exercendæ quan-
dam Methodum suggerere ne graver. E-
quidem libenter in eo argumento verfor:
ac

ac quoniam tuâ causâ volo plurimum , & tibi audiens circumstrepere plausûs concionum , interdum (ut est amor sollicitè anxius) vereor , ne dum te sentis placere omnibus , incipias ipse tibi non displicere ; adscribam hîc quæ in mentem veniunt , idonea ni fallor , ut velut amuleti vice tibi sint , ad prævertendam vim noxiam blandi veneni arrogantiaë , per auram popularem , inter gratulationes , insidiosè ad incautos adrepentis . Ante omnia toto animo incumbere ad captandam ex ipso successu tuarum , ad Populum Orationum , occasionem magis semper ac magis tui deprimendi : clarè intelligendo ac profitendo : nihil in eo tuum esse , totam laudem ad Deum , tuæ qualiscumque facultatis , & profectûs ex eâ nati te audientium , unicum Autorem , fidelissimè referendo . Quin etiam agnoscas oportet , debere te Populo fructum istum universum . Potes enim ac debes credere : Deum Dominum Nostrum motum devotione bonæ istius Plebis sitienter inhiantis , addiscendis ijs quæ ad Religionem & salutem animarum pertinent , donare tibi , quamquam eâ gratiâ non digno , artem & vires docendi eos prout opus est , &

ex

ex ipsorum voto promovendi . Ergo te
 nihil aliud nisi Ministrum esse alieni Bene-
 ficij, tibi nullâ ex parte imputabilis : quip-
 pe cum & tua intelligendi lux, & agendi
 vigor, & ipsa docilitas permotioque Au-
 ditorum, Dei utique sint munera, non
 tuis, sed Ecclesiæ, ac Pij Populi meritis
 concessa . Atque hinc causam debes ducere
 populi amandi, Te illi ferens obstrictis-
 simum, quod ejus respectu tibi Dominus
 Doctrinam & Eloquentiam communicet,
 quas si tibi usurpes, & in bonis tuis nu-
 meres, ingratus injustusque sis, à quo il-
 læ, ac quorum gratiâ tribuantur, illibera-
 liter ignorans . Reputare præterea te con-
 venit, si quid operæpretij, quod lucro im-
 putari queat, ex tuis laboribus existet,
 fructum esse precum ac suffragationis So-
 ciorum, qui varijs per orbem locis Deo
 militantes, Fratrum suorum alibi decertan-
 tium conatibus Divinam opem implorant,
 & quia caritate ac demissione summâ id
 faciunt, impetrant ut Deus Dominus No-
 ster nonnunquam uti dignetur operâ Filio-
 rum Societatis, ad suam ipsius gloriam
 salutemque animarum procurandam . Hæc
 si persuasa menti tuæ intimo assensu te-
 neas,

neās, nā tu nunquam titillaberis quantif-
 vis acclamationibus ac laudibus applauden-
 tium tuæ dictioni concionum: sed quò
 altiùs extollèris, eò demiffiùs te deprimes;
 certiffimè intelligens istius dotis, tuo tibi
 periculo ad profectum aliorum creditæ, fe-
 veriffimam à te olim repetendam esse ratio-
 nem: cujus in administratione nihil pro-
 priè tuum possis agnoscere, præter culpas
 plurimas imprudentiæ, negligentæ, in-
 grati denique animi erga Deum qui lar-
 gitus est, erga Populum in cujus utilita-
 tem est data; postremò adversus Matrem,
 Tuam Societatem IESV, cujus evictus pre-
 cibus Benigniffimus Dominus aliquo tuos
 labores successu fortunat. Iuverit etiam,
 fructum, quantuscumque provenit, com-
 parare cum longè uberiori, proventuro si
 non interciperetur tuo vitio. quare debes
 incumbere quàm maximâ poteris instantiâ
 ad exorandum Deum, ut tuæ menti cœ-
 lestem lucem indulgeat, quâ intimè illu-
 strante liquidò videas, quanta per tuos de-
 fectus ac quotidianos lapsus obstacula oppo-
 nantur Divinæ in te operanti Bonitati,
 prohibitiæ planè assequi quod optat, imper-
 fectione ac labe Instrumenti quod adhibet;
 ideo-

ideoque omittentis manifestare se clarioribus
 & quæ ad suam Gloriam salutemque mor-
 talium magna tuo interventu destinaverat,
 peragere. neque hos sensus jactare te ver-
 bis apud homines magis, quàm Deo inspe-
 ctori cordium exhibere penitus animo con-
 ceptos velim. Erunt hi quasi stimuli sa-
 lubriter excussuri gloriationem vanam, qui-
 bus compunctus collectusque in attentio-
 nem tui, adeò non dissolvêris in supinam
 securitatem, ut potiùs instes ipse tibi, &
 sollicitè invigiles, circumspèctans undique
 ne quid imprudens pecces, ne uspiam
 ruens impingas, ne vel publicè agendo
 vel tractando privatim, offendas apud Po-
 pulum; quem, ut dixi, gratè ac reveren-
 ter intueri, tanquam causam indultæ tibi
 à Deo Gratia, te semper æquum est. Ti-
 bi porrò in hisce versanti meditandis,
 majorem in modum commendatum velim,
 ut quas Deus pro suâ beneficâ consuetu-
 dine illuminandi accedentes ad se, tua
 menti fatagenti quæ illi placent intellige-
 re, notitias infuderit, scriptò compre-
 hendas ad memoriã. nam & sic altius
 imprimuntur animo, actu ipso & morâ
 conscribendi defigente: & si fortè, ut fe-
 rè

rè contingit, longa dies earum Imagines
 hebetaverit, aut penè aboleverit, eæ re-
 lectione Commentariorum, quibus præsen-
 ti experimento consignatæ sunt, rursus tan-
 quam recentes admoventur sensibus animi,
 dum illarum Archetypha quodammodo ex
 Ectypis reparantur. & tunc quasi venâ ite-
 rum repertâ metalli unde hauseris; scru-
 tans ibidem profundius novas opes erues,
 pro fundamento utens altioris structuræ,
 fastigio ipso prius detectorum. Sic enim
 Dei communicare sese gestiens Sapiencia,
 solo gratuitæ Misericordiæ instinctu, amat
 vigilantes ad se, è luce in lucem, è cre-
 pusculis per adultiora lumina provehere ad
 plenum meridiem, continenti augmento
 fulgorum. quo in genere quia solet proli-
 xiùs favere propriæ vilitatis depressiones me-
 ditando indagantibus; ne dubites quin per-
 severans longanimiter in isto Sancto Exer-
 citio humilitatis, & notitiæ intimæ defe-
 ctuum tuorum, magnis inde profectibus,
 non perfectionis modò propriæ, sed suc-
 cessuum etiam ingentium in procuratione
 salutis alienæ cumulandus sis; & usu exper-
 turus, quod re ipsa verissimum, non om-
 nes intelligunt; in unâ demùm sincerâ

fui despicientiâ totam spem sitam esse veri & magni fructûs ab Evangelico Præcone referendi ; fructus autem solidus & plenus non est, quem qui colligit, perit: sui perniciæ alijs consulens . Quocirca per ego te, quo Deum prosequeris, amorem, per quantum debes Patri Nostro Ignatio & IESV Societati universæ (scis autem quàm multum utrique debeas) oro & adjuro semel, iterum, tertio, quantâ summâ contentione & efficaciâ valeo, insiste continuè hisce exercitijs depressionis tui . Si enim illa (quod absit) intermitteres, malè metuerem (Deus omen avertat) ne animæ tuæ jacturam patereris . prout profectò non negaveris, & fando auditos, & oculis perspectos à te multos, qui quod non essent in humilitate fundati, postquam alijs prædicaverant, reprobi facti sunt . quorum numerum ne augeas, etiam atque etiam moneo, cave . Atque horum infelicissima exempla nollem equidem semel cognita tuo ex animo effluerent . Retracta-sis illa & revocata, otiosè obijciens intimis mentis tuæ sensibus, luctuosissima simulacra Plurimorum, quorum ex ore perorantium è sacris Pulpitis Conciones, quàm quæ tibi dant operam,

ram, densiores pependerunt: qui elegantius disertius, admirabilius, quam Tu, dixerunt: quorum persuasi Orationibus plures multò, quam quot unquam ad meliorem frugem te adhortante se receperint, idola colere & peccare desierunt: quibus postquam Deus Instrumentis usus fuerat ad mortales quamplurimos, è Diaboli tyrannide ac viciniâ Tartari ad Christi Regnum Cœlique felicitatem transferendos, denique miserrimis contigit, ad æternos inferorum ignes damnatione justissimâ detrudi: quoniam sibi arroganter attribuerunt Gloriam quæ soli Deo debebatur; quoniam, Mundi faventis auram & inanes plausus avidè captarunt; quoniam inflati humanis laudibus, vanâ sui opinione tumuere; unde in superciliosum elati fastum, Cœli fulminibus in superbos intortis occurrerunt. Colligant se in modestiam, justo constricti metu, qui hæc vident. circumspiciat se quisque, & acri attentione rationes ineat consiliorum ac votorum. Si rectè calculos posuerit accepti ac redditi, non esset cur gloriatur, abundare unde metuat, & quare se deprimat, intelliget. nam in toto isto negotio, quantiscumque gesto successi-

cessibus, Procurationis salutis hominum, quid tandem est quod imputare jure nobis ad gratulationem & decus proprium possumus? nihil hinc omnino nostrum præter quos multos benè ceptis inteximus errores, infidelitates, imprudentias. Hæc nostri peculij sunt. nam conversiones hominum opera sunt Dei, suam gaudentis ostentare bonitatem eò mirabilius, quò Instrumentis ea efficit ineptissimis; nos videlicet adhibens vilissimos & omni opprobrio dignissimos ministros ad suam manifestandam Hominibus gloriam. Vide ad extremum ne tibi unquam obrepat, ut tui comparatione cum alijs Socijs minùs speciosè operantibus, eos præ te contempnas, quasi obscuros & ad magna inutiles. At tu potius certâ tibi persuasione subijce: ex illuvie ac tenebris vilia Domi officia tristantium istorum, splendores tuos nasci. Hos, inquam, Fratres Tuos humiles Dei causa sordidis ministerijs intentos, ab eo cui devotè serviunt, impetrare tibi vim ac facultatem quæ te clarum efficit. quibus ideò plus longè debeas, quàm illi tibi. Tali præoccupatus sensu intimo, nunquam hos despicias, sed penitus amabis ac veneraberis,

ris, infra ipsos te deprimens, magno tui
animi profectu.

EPISTOLA II.

EIDEM PATRI GASPARI BARZÆO

SOCIETATIS IESV.

*In Nomine Domini Nostri IESV Christi
Amen.*

EGO Franciscus indignus Præpositus So-
cietatis IESV per hos Indiarum Tra-
ctus, fretus tuâ, Magister Gaspar, humi-
litate, virtute, prudentiâ; cæterisque
Dotibus quæ te satis idoneum regendis alijs
efficiant, mando tibi in virtute Sanctæ
Obedientiæ ut Præfecturam capeffas hujus
Collegij Goani Sanctæ Fidei, Rectorisque
nomine ac potestate illi præsis. Iubeo præ-
terea subesse autoritati Tuæ Patres omnes
ac Fratres Lusitanos Societatis IESV qui-
cumque citra Promontorium bonæ spei huc,
& hinc usque Malacam, Moluccum, Ia-
ponem, ubicumque harum regionum de-
gunt. Eos quoque qui posthac è Lusita-

II 3 niâ,